СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. — Ч. 176. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 2-го серпня 1941. No. 176. Jersey City, N. J., Saturday, August 2, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКАНСЬКО - ЯПОНСЬКИЙ КОНФЛІКТ З ПРИЧИНИ БОМБАРДОВАННЯ ЗАКІНЧЕНИЙ

ВАШИНГТОН. — Підсекретар стейту, Сомнер Велес, заявив від імені уряду і за згодою президента Рузвелта, що американський уряд приняв вибачення Японії в справі бомбардування корабля „Тутуіла". Тим самим інцидент в Чонкінг вважається закінченим. Цю заяву оголошено негайно по вияснению японського амбасадора Кічісабуро Номури, що явився в департаменті стейту з поручення японського уряду. Велес подав до відома, що американський амбасадор Джозеф Грю одержав подібні вибачення прямо від японського уряду. Японія рівнож запевнила американського амбасадора, що подібні випадки більше не повторяться, та що шкода буде вирівнана.

ВСТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РАДИ ОБОРОНИ НА ЧОЛІ З ВОЛЕСОМ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт покликав до життя нову державну інституцію під назвою „Економічна Рада Оборони", якої завдання буде економічна й торговельна боротьба проти тоталітарних держав. Нова організація має рівнож приготовити Америку до тих умовин, що наступлять по цій війні. Рада контролюватиме експорт і імпорт, заморожуватиме чужинецькі капітали і т. п. Головою Ради назначений Генри А. Волес, заступник президента Злучених Держав Америки. Решту вісьмох членів Ради становлять: Кордел Гол, секретар стейту, Генри Моргентав, секретар скарбу, Генри Л. Стимсон, секретар війни, Френк Накс, секретар маринарки, Клод Викард, секретар рільництва, генеральний прокуратор (якого ще не назначив президент Рузвелт) і Джессі Джовнсн, секретар торговлі.

ІКЕС ПРОПОНУЄ ОБМЕЖИТИ ПРОДАЖ БЕНЗИНИ.

ВАШИНГТОН. — Щоб забезпечити постачання бензини до ... , секретар внутрішніх справ Геролд Л. Ікес запровадив обмеження продажі бензини в східній частині Злучених Держав Америки. Ікес як нафтовий координатор заявив, що обмеження продажі почнеться в надходячу неділю й триватиме 12 годин денно, цебто від 7. години вечора до 7. години ранку. Це розпорядження примінюється отже до Ню Йорку та його метропольної полоси й включає такі стейти: Ню Джерзі, Конектикот, Мейн, Ню Гемшайр, Вермонт, Месечусетсн, Род Айленд, Норт Каролайна, Савт Каролайна, Джорджія, півостров Флориди й Дистрикт Колюмбії.

ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕРУЄ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт приняв на авдієнції совєтського амбасадора Уманського й двох членів большевицької військової місії, ген. Голікова й ген. Респіна. Говорено про потреби червоної армії. Президента відвідав рівнож британський амбасадор Геліфакс.

ҐВІЛЕР ОБВИНУВАЧУЄ ФІЛЬМОВУ ПРОМИСЛОВІСТЬ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Ґвілер, дебатуючи в сенаті над справою задержання військових, заявив, що американська фільмова промисловість веде пропаганду за вступлення Америки до війни. Він сказав, що визначні й популярні голівудські артисти виступають на мітінгах разом з Вилкім й іншими інтервенціоністами. Ґвілер не помину рівнож самого Вилкого, Накса й Стимсона, а полк. Донавана назвав „головою Гештапа".

ГЕН. О'РАЄН ДОРАДНИКОМ СТИМСОНА.

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Стимсон назначив своїм дорадником ген. Дж. Ф. О'Раєна, спенсіонованого генерала, що підчас першої світової війни командував 27. дивізією. Стимсон не подав, які саме обовязки матиме ген. О'Раєн, одначе, новоназначений дорадник секретаря є знаний з того, що є сильним приклонником інтервенції.

ОДОБРЮЄ ПОЛЬСЬКО-СОВЄТСЬКИЙ ПАКТ.

ВАШИНГТОН. — Сомнер Велес, коментуючи на пресовій конференції польсько-совєтський пакт, заявив, що американський уряд є вдоволений з полагодження польсько-большевицького конфлікту. Він зазначив, що говорить про загальну політику, а не про подробиці самого пакту. Америка не визнавала розбору польської держави, говорив Велес, тому витає факт, що Совєтський Союз признав польські границі з 1939. року.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОСОЛ ДО ІСЛЯНДІЇ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт назначив Линкольна МекВіґа американським послом до Ісляндії. МекВіґ був американським консулем в Греції аж до окупації її німецькими військами. Досі Америка мала в Ісляндії лиш консуля й віце-консуля.

КІНЕЦЬ ГРАНИЧНОГО СПОРУ МІЖ ПЕРУ Й ЕКВАДОРОМ.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Арґентинський посол до Перу повідомив міністерство заграничних справ, що закінчено спір між Перу й Еквадором.

ҐУАЯКВІЛ (Еквадор). — Ґазета „Пренса" доносить, що еквадорський уряд, ідучи на зустріч домаганню перуанського уряду, здемобілізував свої частини та відтягнув їх із спірної граничної полоси.

ВІД АМЕРИКИ ЗАЛЕЖИТЬ, ЧИ БУДЕ ДОВГА ЧИ КОРОТКА ВІЙНА

Французький економіст Люї Марліо, що тепер перебуває у Вашінгтоні, написав книжку, в якій каже, що Америка рішить про те, чи теперішня війна закінчиться скоро чи триватиме довгі літа. Війна може тривати ще пять літ, пише згаданий француз, а найскорше може скінчиться в 1943. році, якщо Америка вжие проти Німеччини всю свою промисловість. Французький учений тої думки, що Німеччина є тепер на вершку своєї промислової спроможности, а Америка ще навіть не почала продукувати як слід. Для скорого закінчення війни в Европі, Америка мусілаб, на думку Марліо, розбудувати свою промисловість до найбільшої можливости в таких напрямах: военні кораблі, торговельна фльота, летунство, поязи й протилетунська артилерія. Він признає також, що нафта й бензина грають першу ролю в механізованій війні. І під тим оглядом Америка є в щасливійшому положенні як Німеччина, бо навіть якби Гітлер розбив Совєтський Союз і закопив Баку з нафтовими копальнями, то він через довгі місяці не зможе користати з цих здобутків.

ВЕЛЕС ПРО СТАНОВИЩЕ ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ В АМЕРИЦІ

Підсекретар стейту Сомнер Велес заявив, що японські кораблі мають повне право прибувати до американських портів. Щодо товарів і ладунків, то на це власники японських кораблів, чи торговельні фірми, мусять мати спеціяльне позволення від американського уряду. Коли нема такого спеціяльного позволення, тоді привезені товари будуть заморожені департаментом скарбу. Він рівнож сказав, що досі японський уряд не зробив жадного протесту в справі замороження японських капіталів в Злучених Державах Америки.

СПОДІЮТЬСЯ КОМПРОМІСУ ЩОДО ЗАДЕРЖАННЯ ВІЙСЬКОВИХ

З оживленої дискусії, що ведеться в сенаті над законопроектом про задержання військових в службі, видно, що обі партії схиляються до певного компромісу в цій справі. Загально передбачають, що законопроект перейде з тим застереженням, що буде ограничений час продовження військового речення, можливо до вісімнадцять або навіть і до двадцять місяців.

СОВЄТИ ВЕДУТЬ ПРОТИНАСТУП

Совєтське бюро інформацій подає, що на відтінку Смоленька совєтські війська розпочали сильний протинаступ, який змусив дещо німецькі лінії відступати. Німці, говориться в совєтських звідомленнях, наступали аж 42 рази, але не могли проломати совєтського фронту. Всі їх наступи були невдачні. Після того почала наступати совєтська армія.

В совєтських колах говорять, що коли ходить про збір збіжжя, про яке німцям дуже ходило, то майже увесь збір дістане таки в свої руки совєтська влада, а не німці. Цей збір відбувається по всіх околицях з великим поспіхом.

НІМЦІ ГОВОРЯТЬ ЗАГАЛЬНИКОВО ПРО ВИСЛІДИ БОРОТЬБИ

Німецькі звідомлення з совєтсько-німецького фронту є дуже загальникові. Говориться багато про завзяті бої і про деякі посунення вперед, але не кажеться точно в котрім місці. Німецькі звідомлення далі говорять, що Ленінград є майже окружений і мусить скоро впасти. Колиб одначе Совєти хотіли його обороняти, то німці знищать його до тла. Вкінці німці говорять, що з наслідок завзятої війни, совєтські війська мають виразні познаки заломлення. Совєтська команда посилає на фронт все нові резерви, але якість тих резерв все гірша і гірша.

В ЛОНДОНІ ПРО СОВЄТСЬКУ КАМПАНІЮ

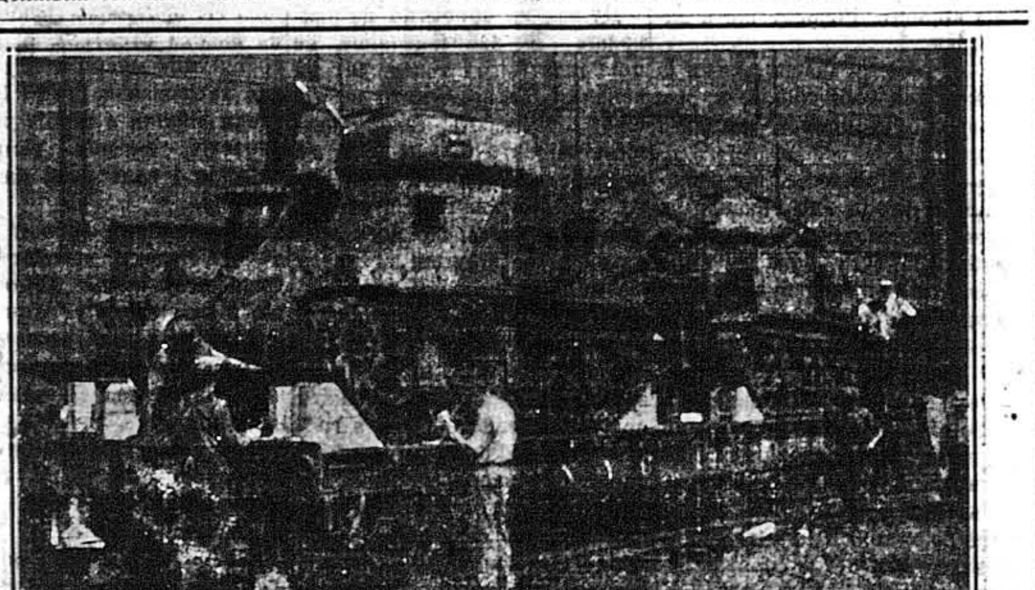
В англійських колах говорять, що команда червоної армії приготовляє нових три міліони війська, щоб кинути проти німців. Німецькі резерви починають вичерпуватись. Битва коло Смоленська, що ведеться вже три тижні, вичерпала вже багато німецької сили. Ця битва перевищає битву біля Вердену з минулої війни. Та вона ще не закінчена, а ведеться далі.

АНГЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ ФІНСЬКИЙ ПОРТ

Англійські літаки великою силою налетіли на фінський порт на північнім морі, Петсамо і тяжко його бомбардували. Також бомбардували норвезький порт в тих околицях. Англійські кола говорять, що це не означає зірвання дипльоматичних звязків з Фінляндією, тільки це є виконанням погроз Черчіла, що англійці будуть бомбардувати німців всюди, де вони лиш не знаходяться.

БОМБАРДУВАННЯ САРДИНІЇ

Королівська повітряна сила бомбардувала італійський остров Сардинію. Літаки вилетіли з летунських майданів в Єгипті і пролетіли сотки миль, щоб скинути свої бомби. Вони знищили декілька італійських літаків стоячих на землі, а також запалили ґанґари.



АМЕРИКА НА ПОМІЧ БРИТАНІЇ. — Америка напружено працює, щоб дати Британії военну поміч. На світлині бачимо позв-середньої ваги, який виходить скінчений з фабрики в Гемонд, Інд.

ПОЛЬСЬКО-СОВЄТСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ ВИКЛИКАЛО НЕПОРОЗУМІННЯ СЕРЕД ПОЛЯКІВ

ЛОНДОН. — Розкол серед поляків в Лондоні, внаслідок польсько - совєтського порозуміння і мілітарного союзу, поглибляється. Є можливість створення цілковито окремої політичної групи, яка далі буде поборювати Совєтів, в кожну пору і серед усіх обставин. На місце уступилого міністра закордонних справ, Августа Залеского, прийшов граф Рачинські. Але довкола Залеского ґуртуються інші польські провідні одиниці, які протисовєтську роботу думають продовжати. Премієр Сікорскі виголосив через радіо до польського народу промову, в якій говорив, що Польща ніколи не була комуністична і ніколи не буде, але маючи перед собою такого ворога, як Німеччина, вона мусить співпрацювати з Совєтами. Він на адресу Совєтів говорив чимало ласкавих слів.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ПОЛЬСЬКО-СОВЄТСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН. — Англійська преса пише про польсько-совєтське порозуміння, як про перемогу совєтської делеґації. Бо Совєти цілком не заґварантували Польщі старих границь, ані не признали поновно свого рижського договору з поляками, в якім були ті границі усталені. Все, що вони зробили, було, що відреклися свого договору з німцями, який заключили на передодні вибуху війни і в якім згодились з Гітлером поділити Польщу. Це саме є найголовнішою причиною незадоволення Залеского й інших поляків.

АНГЛІЯ НЕ ҐВАРАНТУЄ ПОЛЬСЬКИХ ГРАНИЦЬ.

ЛОНДОН. — В англійськім парляменті, на запит одного з послів чи Англія заґварантувала Польщі її границі аперед цеї війни, міністер заграничних справ Іден, відповів, що ні, „Велика Британія не ґварантувала границь Польщі".

ЖІНКА РИДЗА СЬМІҐЛОГО ОБОРОНЯЄ СВОГО ЧОЛОВІКА.

ПАРИЖ. — На сторінках паризької газети „Парі Соар", жінка польського маршала Ридза Сьміґлого помістила листа, в якім обороняє чоловіка перед закидами, мовляв, він здезертирував від своєї армії, коли перейшов підчас відступу на територію Румунії. Про той перехід, каже Сьміґлова, добре знали англійські і французькі генерали і вони навіть попирали цей перехід. Зокрема наклонював Сьміґлого до переходу французький начальний вожд Ґамелен. Сьміґли тепер перебуває в Палестині, де пише спомини з цеї війни.

ГОПКІНС ПРОМОЩУЄ ВИСИЛКУ ПОМОЧИ СОВЄТАМ.

МОСКВА. — Гері Гопкінс, представник Злучених Держав Америки, знов мав довшу розмову з Сталіном. Він опісля заявив, що після того, що він чув і бачив, він ще більше впевнений, що Гітлер програє. Він теж заявив, що внаслідок його поїздки, поміч Америки Совєтам буде значно облекшена. Зо свойого боку совєтський уряд, через свого представника Лозовського, заявив, що він радий, що Америка рішена помагати Совєтам і всім іншим державам, воюючим з Німеччиною.

НІМЦІ КРИТИКУЮТЬ ГОПКІНСА.

БЕРЛІН. — Німецька преса приносить гостру критику на адресу Гопкінса за те, що він поїхав до Москви переговорювати з червоними. Та преса каже, що Гопкінс знав добре про ті варварства, які поповнює совєтська влада хоч би на своїх власних громадянах. Коли він всетаки туди іде, значить стає спільником в тих варварствах, кажуть нацисти.

БУДЬОННИЙ АПЕЛЮЄ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ.

МОСКВА. — Американський журналіст Солзберґер доносить, що командант совєтських військ на Україні, маршал Будьонний і секретар „комуністичної партії України", Хрущев, видали заклик до того українського населення, яке вже знайшлось під німецькою владою, щоб воно проти німців піднесло повстання. Кожний повинен хапати за зброю і вдаряти в німецькі війська, кажеться в заклику. Також говориться, що всі ті люди, які знаходяться безпосередньо перед наступом німецьких військ, повинні палити і нищити все, що лиш можна знищити. Земля має бути спалена до тла.

НІМЦІ ВСТАНОВИЛИ ЦИВІЛЬНУ ВЛАДУ.

РИМ. — Урядовий комунікат говорить, що італійський корпус, який вибирається на совєтський фронт, ще не дійшов до фронту, а покищо знаходиться в Мадярщині. Але вже за пару днів той корпус візьме участь в самій війні. Він буде боротись разом з мадярськими військами. Між італійцями і мадярами існує тісна дружба.

АНГЛІЙЦІ АРЕШТУВАЛИ СВОГО ПОСЛА.

ЛОНДОН. — Військові власти арештували посла до парляменту, сера Пола Летема. Йому закидають, що він поламав певні чисто мілітарні розпорядки. Уряд говорить, щоб з цього приводу преса не „ускакувала в дивачні заключення".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕСУВАЮТЬСЯ НА ПОЛУДНЕ.

АНКАРА. — В турецьких колах говорять, що частина німецьких військ, разом з генералом Лістом, перейшла з совєтського фронту в Болгарію. Водночас турки додають, що це пересунення не має на цілі якоїсь нової німецької аґресії, тільки, після всякої правдоподібности, це зміна війська, одні частини йдуть на відпочинок, інші йдуть на фронт.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОБРИЙ ПОЧАТОК

В американській суспільности не перестають підноситись голоси в справі того, щоб уже тепер говорити про те, що має наступити по війні та як має виглядати той „новий порядок" у світі, за який боремось, згл. за який допомагаємо перемозі демократій.

Усі ми в Америці здаємо собі добре справу з того, які прийдеться нам понести жертви навіть у такому випадку, колиб американська участь у тих світових змаганнях була цілком безкровна. Не улягає найменшому сумнівови, що чим війна потягне довше, тим тяжчі впадуть на Злучені Держави тягарі. А це значить, що американцям треба буде зречись багато дечого такого, до чого вони звикли. Теж треба буде їм платити великі податки вже в найближчій будучині. Та з тим усім американський нарід уже так якби погодився, вважаючи, що все те доторкає справи оборони краю чи інтересів Америки, а також тих ідей, які американський нарід вважає ще найкращими, щоб люде могли між собою по людськи жити. Тільки якраз те останне заставляє многих американців вже тепер вимагати, щоб по воєнній вигрі було дійсно так, як цього собі американці бажають, себто, щоб перемогли ідеї, демократичні ідеї, та щоб згідно з ними будовано новий порядок у світі.

Як знаємо, досі офіційні кола, що заступають демократичні потуги, не багато сказали в цьому напрямі, виходячи зо заложення, що тепер не є на це пора, бо треба скоордилувати всі сили в першу чергу в головному напрямку, себто, в напрямі перемоги над Гітлером і його системою. Та це не задоволяє многих як в Британії, так і тут в Америці. І саме ті, що такої перемоги дійсно бажають, підносять у пресі, що така перемога буде скора й певніша, якщо народи знатимуть, що їх жде по війні.

Мабуть і те заважило на тому, що ту справу порушив Сомнер Велес, підсекретар стейту, що виконує тепер обовязки голови цього департаменту. Коли така особа щось підносить, то значить, що над цею справою уже застановлявся уряд, та що з тим погоджується теж і президент держави. Тут не так важне те, що Велес згадував за „основні засади" світового замирення, себто про міжнароднє, контрольоване розброєння і певний доступ для усіх до сирівців, що є дійсно важне, бо, на нашу думку, важніше те, що уряд підготовляє американську суспільність на те, що Америка не зробить знову того, що зробила по першій світовій війні. Значить, що вона вже ніяк не вицофається, а пильнуватиме нового порядку в Европі й в світі, як і перебере на себе обовязок пильнувати, щоб це, що буде вирішене при мирових переговорах, було виконане. Ось це є найважніше. Це кроки добрі та розумні. Та дуже важні для нас теж і з того боку, коли думаємо про те, що буде по війні з Україною й українським народом.

О. Івах.

КАНАДІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ПИСЬМЕНСТВО

(Для „Свободи" з нагоди 50-літнього ювилею канадійських українців).

2)

3. Канадійсько-українське письменство стає на ноги.

Перше коротке оповідання з канадійського життя написав **Мирослав Стечишин** (1883-). Зараз по своїм приїзді до Канади 1902. р. написав він оповідання **„Перелетні Птиці"**, що було поміщене в старокраєвім часописі „Руслан". Друге його коротке оповідання „Пайлот Бют" було видане 1903. р. американською „Свободою". Описує життя робітників на „екстра-генку". Згодом Мирослав Стечишин залишив писати повідання і почав займатися виключно журналістикою як редактор ріжних часописів.

Аполінарій Новак (1886-) почав писати короткі оповідання, що часто мають гумористичну закраску, ще 1906. р. і вже перші з таких оповідань появилися наступного року в американській „Свободі". Його оповідання можна знайти в річниках „Канадійського Фармера", „Українського Голосу", а дещо навіть і в „Літературно-Науковому Віснику", що виходив у Львові. Булоб добре, якби те все зібрано й видано окремою книжкою.

Це мабуть випадок, що **Василь Кудрик** (1880-) написав теж і гумористично-дидактичні „Спостереження козака Максима Чорнохліба", що поставили канадійський гумор в Канаді на літературний рівень, бож його нахил-фільософічно-поетичний. Збірка його віршів „Весна", що вийшла 1911. р. — це чи не перша українська книжка в Канаді, що має літературну вартість. Вірші відзначаються фільософічним міркуванням. Багато його віршів появляються вже й попередньо під прибраним імям В. Цебрівський. На жаль, він згодом майже зовсім залишив писати вірші. Хоч його „Квіти при дорозі", що поміщувалися в канадійському „Вістнику", написані з дидактичною ціллю, то проте мають і літературно-мистецьку вартість і заслугують, щоб вийшли в світ окремою книжкою. Автор був до 1921. року редактором „Українського Голосу", а пізніше став укр. прав. священиком.

Року 1914-го вийшла у Винипегу друга поважна збірка віршів п. з. „За землю й волю", зпід пера **Павла Крата** (1882-), що є відгомоном революційних настроїв автора, який брав участь у першій російській революції на Украні. У своїм гумористичнім часописі „Кадило" писав їдкі сатири. До збірника „Сонгс оф Юкраїна", що складається з перекладів пані Флоренс Рендал Лайвсей, що вийшла 1916 р., написав автор гарний поетичний вступ. Його оповідання „Коли зійде сонце" — це опис соціялістичної утопії будучности. На канадійські теми пише автор не багато. По професії є він пресвітериянським проповідником.

Кілька дрібних оповідань для дітей та коротку історію Канади написав **О. Г. Гикавий**, що опісля довгий час був редактором „Канадійського Фармера". Написав він і значне число віршів. Так само й **Зоріян Бичинський**, редактор „Канадійського Ранку", проявив літературний хист в описах своїх подорожей. Написав він по українськи підручник історії Канади.

Надсилав до канадійсько-українських часописів цікаві дописи, що проявляли теж і літературний хист, і **д-р Григорій Скегар** (1891-), що від 1908. до 1919. р. пробув у Канаді, де кілька років учителював.

Статті літературної вартости писав **д-р Олександер Сушко**, редагуючи підчас свого кількалітнього побуту в Канаді „Канадійського Русина", „Канадійський Ранок" і журнал „Україна".

Писав колись і вірші та оповідання й редактор канадійського „Вістника", **о. С. В. Савчук.**

Року 1918-го вийшла в Едмонтоні збірка віршів Йосифа Ясенчука (1893-) п. з. „Канадійський Кобзар", що рівнем своїм стоїть поруч „Пісень про Австрію й Канаду", але стоїть нижче щодо популярности. Вірші Ясенчука писані головно теж на імігрантські та канадійські теми.

Семен Ковбель (1873-) став загально відомим в Канаді не так за свої вірші, що появлялися в ріжних часописах, як за свою поважну драму „Дівочі мрії", що вийшла в світ 1920. р. Теж здраматизував трильогію „Мазепа" Богдана Лепкого. Пише й короткі оповідання на канадійські теми.

У році 1921. вийшла у Винипегу перша драма **Дмитра Гунькевича** (1893-) п. н. „В галицькій неволі". Досі вийшло вже понад 12 його драм, пес та комедійок. Теми їх дуже ріжнородні. Написав він теж і багато оповідань, віршів та нарисів, які появлялися по ріжних українських часописах.

Перед першою Світовою Війною перебував у Канаді, як український учитель в Брендон Каледж, визначний поет з Галичини, Петро Карманський. Та його годі зачислити до канадійсько-українських письменників, хоч написав він для канадійських українців дуже їдку сатиру „Малпяче дзеркало". Він теж написав під впливом Канади декілька віршів. Так само годі зачислити до канадійсько-українських письменників і комуністичного письменника М. Ірчана, що пробув в Канаді кілька років на становищі редактора журнала „Робітниця", бо про Канаду писав він мало і то тільки як тимчасовий еміґрант. Годі зачислювати до канадійсько-українських письменників теж й д-ра Осипа Назарука, хоч він і написав дещо про Канаду, бо він проїхав крізь Канаду тільки як гість. Ледви чи можна зачисляти до канадійсько - українських письменників навіть і таких осіб, що хоч і залишилися в Канаді на довгий або довічний побут в Канаді, та писали тільки на старокраєві теми. Таж вониб могли те саме написати, коли будиб жили в Гонолюлю, Бомбею, чи в Етіопії...

Уже поетом приїхав до Канади 1928. р. і **д-р М. І. Мандрика** (1886-), якого перша збірка віршів „Пісні про анемону" вийшла 1917. р. в Києві. У Канаді він переложив першу половину поеми Лонгфелова „Гайявата" і свій переклад помістив у „Канадійськім Фармері". (Примітка: є вже в українській мові й цілий переклад „Гайявати" зпід пера О. Олеся ще з 1911. р.) Багато віршів д-ра Мандрики є на екзотичні теми. Пише переважно імпресіоністично.

Та й В. Д. Тулевітрів (1886-) приїхав до Канади вже по війні як досвідчений літерат і зо заокругленим світоглядом. Його вірші появляються в Канаді в ріжних часописах. А року 1939-го вийшла перша збірка його віршів „Думи й мрії". Тужливо та легко докірлива муза його.

Признаним поетом приїхав до Канади й **А. Кмета-Ефимович (1901-)** по першій Світовій Війні. Мав вже за собою дві збірки віршів: „Арфа" (1924) і „Рідні мелодії" (1927). Року 1933-го появилася в Канаді його досить велика збірка віршів „Ліра еміґранта", яка має на собі вже сліди й канадійського впливу. Пише теж оповідання та новелі. Деякі його оповідання описують і життя в Канаді.

До повоєнних приходів до Канади належить й **О. Луговий.** Пише майже виключно на старокраєві теми. Найсильніше враження зробили на нього визвольні змагання українського народу при кінці минулої війни. Теж пише залюбки оповідання й драми на ту тему. Загально знана його драма в Канаді „Дала дівчина хустину", а з новель „За волю України". Має ще не надруковані оповідання й з козацької минувшини.

Оповіданнями з визвольних змагань українського народу при кінці першої Світової Війни визначається й **Наталка Когуська**, якої твори досі появляються в „Українськім Голосі". Зажило значної популярности її оповідання „В полеті до волі". Ще добірнішою мовою написане її коротке оповідання „Мати", що вийшло цього року окремою книжечкою. Має вона хист коротко і ядерно переповідати зміст прочитаних книжок, що поміщує в „У. Г."

Багато пишуть отці: Андрій Трух, Степан Семчук і П. Божик.

О. Андрій Трух пише багато віршів на релігійні теми, але часом виходять зпід його пера й вірші на світські та стрілецькі теми.

Збірка віршів **о. Степана Семчука** „Фанфари" (1931) має футуристичну закраску старокраєвих повоєнних поетів. Вірші в збірці „Канадійська муза" **о. П. Божика** переважно повчального тону. Пише о. Божик й оповідання. Всі три отці пишуть і на канадійські теми. Багато оповідань поміщував в „У. Г." свящ. Дмитро Тягнигоре, але всі вони на старокраєві теми.

Неабиякий хист до писання віршів та оповідань проявив **Володимир Купченко** (1897-), якого твори появляються в канадійсько-українських часописах на протязі минулих двадцять років, відколи він приїхав до Канади. Автор міг би похвалитись не одною своєю книжкою, колиб призбирав більше часу літературі. Його брат, **Віктор Купченко**, теж пише вірші, особливо принагідного змісту. До повоєнних приходців до Канади належать і **Андрій Господин** (1900-) та **о. Т. Д. Волохатюк**, що пишуть вірші на ріжнородні теми. Року 1940 вийшла збірка віршів проф. Тимофія Павличенка „Дух Нації" на патріотично-українські теми.

Появилося багато віршів та інших дрібних творів в канадійсько - українських часописах і зпід пера: Йосифа Саєка, В. Бабієнка, П. В. Чайковського, О. Максимчука, Івана Корчинського, О. Дарковича, М. Дарковича, Петра Гнатова, Катрі Новосад, Івана Новосада, Івана Павчука, Марії Адамовської, Анни Пруської та інших. Як ще недавні проходці до Канади пишуть майже виключно на теми старокраєві й С. Курилів (оповідання) й **П. Остапчук** (драматичні песи).

(Кінець буде).

Про т. зв. „Субверзивні Погляди"

Президент нюйорської дільниці Бронкс, Станлей М. Ізаак, говорив на зібранні „Комітету для Оборони Америки" в Нюйорському Університеті. При цій нагоді він спробував означити, що треба розуміти під „субверзивною думкою". А зробив це тому, бо теж і йому часто закидали в політичній компанії, що й він „нельояльний американець", бо назначив на мійський уряд відомого комуніста Саймона Ґерзона.

Він висказався про згадану проблему так: „Коли якісь особи провадять дійсно субверзивну роботу за гроші чужого уряду, щоб тут вчинити державний переворот, то вони повинні бути арештовані. Однак, якщо вони творять в нашій державі частину меншости, яка тільки має інші погляди й переконання, з якими не погоджується більшість, то їхні права мати такі погляди повинні бути пошановані. В додатку, щира критика є здоровим обявом нашого краю.

„Демократія цілком оправдує існування опінії меншости (цебто опозиції). Вона дає право групі Гвілера говорити, і як примір наведу це, що посадник Ля Гвардія дав був позволення тому два роки на зібрання бундівців в Медісон Сквер Гарден. Посадника за це страшно критикували, однак він є цілком правий. З тих самих причин не треба здушувати сенатора Гвілера, хоч я не погоджуюся з ним на цілих тисячу відсотків".

Стверджуючи свою думку, що Америка повинна дати всебічну поміч Англії, Росії й Китаеви, він висловився проти війни. Свою думку висказав так:

„Я не думаю, що це конечно, щоб ми йшли до війни. Навпаки, ми можемо навіть більше помогти, коли будемо стояти на боці... Якщо ми виповімо тепер війну, ми не зможемо доставити Англії потрібних матеріялів. Я не противився виповідженню війни, колиб це було вказаним, але покищо, на мою думку, це ще передвчасне".

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Історична повість.

(17)

Та згодом найшлися вороги, що завидували йому цього добра й хотіли його висадити. Не могли нічого на ньому найти та все таки почали писати до Селіма доноси, що цей гявр його окрадає. Селім приїхав на хутір і перевів строге слідство. Богдан, хоч не почував за собою ніякого гріха, потерпав, бо в Туреччині все можливе. Не найшовши за Богданом ніякої вини, нагородив його грішми, а донощиків казав вибити.

Від тоді став Богдан збирати гроші на викуп. Не знав, скільки треба. По тодішньому звичаю мав сам поставити ціну за себе. Богдан був у клопоті, як високо себе цінувати, а поспитати паші не смів. Подумав, що йому в нього зле, або всердиться та відошле назад на галеру.

І цього року продав Богдан добре збір та повіз свому панові в Царгород багато грошей.

— Бачиш скільки гроша я втратив через цих дурнів? Вони, замісць дати мені золоті цехини, дурили мене цяцьками... Тепер йде зима. На хуторі праці не буде, прийдь до столиці, приглянешся тутешньому життю.

— Ласка вашої милости така велика, що й сказати годі. Без неї я був би пропав марно на якій галері під канчуками доглядачів. А так я живий і здоровий. Та я не люблю лежаного хліба. В декого праця вважається карою, в нас українців ні... В нас навчає церква: молися та працюй. Я і зимою матиму чимало праці на хуторі. Треба все обдумати й пригадити до найближчої весни, й треба почати весняні роботи раніш, як у цьому році. Я хочу ще, за дозволом вашої милост, завести гарний садок із овочевих дерев. Кипариси й інші квітисті дерева гарна річ, а з овочевих дерев буде більша користь. Розведу ще й виноград...

— Роби, як знаєш, тільки із вином дай собі спокій, в нас пророк заборонив вживати вина.

— Ваша милосте, від виноградної ягоди до вина, ще дуже далека дорога. Вина я робити не буду, бо й не вмію цього, а виноград буду продавати за добрі гроші.

— Роби собі, що хочеш, сади виноград, продавай ягоди, тільки з вином не починай нічого, бо цим я дав би поганий приклад для правовірних визнавців пророка.

На тому й стало. Богдан осів на хуторі й цілу зиму садив дерева, що їх спроваджував із Греції.

Перед Хмельницьким виринало заєдно питання: що буде далі? Добре мені тут, та все я невольник, а остати на віки невольником годі. На турка я не перейду, своєї віри не зраджу, гарему собі не заведу, з сімейного життя не хочу зрікатися. Та це можливе тільки в Україні, під українським небом...в мойому любому Суботові... Треба буде із цього турецького раю тікати хіба...

Думка, як зробитиб це найкраще й найбезпечніше, не покидала його тепер ні на хвилину. Та придумати не міг нічого. Піймають, галери невільські й ніхто більше вже не визволить. Порадитись би кого й де його найде. Натрапить на такого свата, що його зрадить, та ще й гроші за зраду візьме. Тут на сході все можливе. Тут богом є бакшиш. А може якраз при помочі цього турецького бога можнаб це зробити? З турком балакати про це небезпечно, але з греком можна. Греки мудрий і проворний народ, вони виробляють собі між турками щораз більше значіння, вони всюди вміють зайти, як не передними, то задніми дверми. Вони добре вивчили фільософію Пилипа Македонського, що, мовляв, немає такого муру, щоб його не перелiз осел, обючений золотом. Богдан знав із грецької історії, що між ними були патріоти й герої, Леоніди, Мільтіяди, Темістоклі, Аристиди, Сократи... та згодом заразились орієнтальною культурою і між ними появилися Алькибіяди й зрадники батьківщини Павзанії... Не врятувала греків ні їхня висока культура, ні фільософія їхніх мудрців. А вже після завоювання Греції Римом, греки зійшли з героїв до ролі вчителів, акторів, гістріонів, співаків і надворних панських блазнів.

Богдан, осторожно й заходячи з далеку, заговорив до грецького купця Сімонідеса, що з ним стояв у торговельних звязках. Цей вказав йому на багатого купця царгородського Базілевса Навтакі. Він веде широку торгівлю з усім світом і має великий вплив у Царгороді, навіть у самого султана Османа. Його майно числять на мілйони.

Богдан тільки руки розвів.

— Якжеж мені до такого пана доступити та ще й балакати про втечу.

— Хтож тут про втечу говорить, — каже грек. — Він має своїх агентів по цілому світу. Чомуж тиб не мав стати таким агентом у Польщі чи в Україні? А коли він у тому побачить свій інтерес, то певно подбає, щоб Селім паша випустив тебе з неволі.

На радощах Богдан не знав, що казати. Таж за це Селім паша не може гніватися!

— Та як я до нього дістануся?

— Заплати мені дорогу в Царгород, а я вже це зроблю.

— Не тільки заплачу дорогу, але ще й особно винагороджу, колиб тільки порятував мене...

Другої днини поїхав Богдан із Сімонідесом в Царгород. Знайшов якесь діло до свого пана.

Сімонідес завів його до Базілевса. Проживав він у пишній палаті над Босфором, де були палати найбільших багатирів. Грек розповів у чому діло.

(Дальше буде).



ГЕН. ДОГЛАС МекАРТУР, якого президент недавно назначив начальним вождом американських військ на Далекім Сході.

Буддійські монахи в манастирях в Кальмуцькій области в Росії носять амулети, зроблені зо зубів, малих дітей, як охорону проти жіночих покус.

Японська Загроза для Бурми і Британії

Маркус Флемінґ пише, що японці не можуть заатакувати Індії безпосередньо по причині перешкоди зо сторони Гімалайських гір, але що вони можуть дістатись до Індії через Бурму, яка саме має спільну границю з Китаєм, Індо-Китаєм і Тайлендом (Сіямом). Стратеґічне положення Бурми є таке, що воно творить основну частину оборони Індії проти можливої агресії зо сторони Японії. Границя з Бурмою зо сторони суші біжить на довшім просторі рівнобіжно з границею з Китаєм; дальше на південь є короткий простір, де ця границя лучиться з Індо-Китаєм; опісля, на півдні є знова довгий обшар, де Тайленд і Бурма мають спільну границю. Тому здовж цілої тої довгої границі є поважна небезпека.

Під теперішню хвилю опір, який ставить Китай Японії, має дуже велике значіння для Британської Імперії, бо як Японії вдасться цей спротив поборoти, то це буде означати, що Японія здобуде для себе границю зо сторони суші, що біжить здовж північних Індій і на північ та захід від Бурми. Індію береже одна з найбільше непоборимих перешкод — гори Гімалаї, яких не можна перейти. Одначе, щодо Бурми, то положення є цілком інше. Бурменський шлях був досі для Китаю в його боротьбі з Японією справою його існування або загибелі. Це є очевидне, що якщо Японії вдасться проломитись до нього і здобути собі доступ до цього важного шляху, тоді моглаб Японія усадовитись на стало в Бенгальськім заливі. Находячись у таким положенню, Японія не тільки булаб в стані бомбардувати Калькуту, але її сильна воєнна фльота сталаб грізною для цілого морського побережжя Східної Індії. Щобільше, такий атак усуне оборону, яку досі творять Гімалайські гори. Вправді є деякі природні перешкоди, що боронять Індію від атаку зо сторони Бурми, одначе вони не є до непоборення. Там є ріка і горби, але там нема ніякої сильнішої мілітарної оборони, бо ніхто ніколи не думав про це постаратись. На створення такої мілітарної оборони треба довшого часу. Потуга, яка матиме в своїм посіданню Бурму, також матиме під своєю контролею цінні пристані, що дадуть нагоду для створення знаменитих баз для неприятельської фльоти.

Також є ще інша загроза для Індії, яку треба взяти під розвагу. Від кількох літ застановляються над пляном будови каналу, відомого як Кра, між Сіямським Заливом і Заливом Бенгальським у місцевости в Сіямі, де віддаль від моря до моря є невелика. Японія, яка піддала гадку будови цього каналу, піднесла комерційні користи, якіб можна було мати з того каналу. Це означало би, що Сінґапор можна би короткою дорогою обкружити. З цього є комерційні користи, але Японія передовсім заінтересована тим, щоб побороти перешкоду Сінґапору, який творить одну з найбільших перепон у здійсненню її плянів на Далекім Сході.

Цілком ясно, що канал Кра не може бути збудований за кілька місяців, але в часі війни треба взяти під увагу далекосягаючі пляни могучого ворога. Є правдоподібне, що за кілька літ Японія схоче приложити пістолю до голови Британської Імперії. Бо, говорячи без обиняків, загроза для Індій буде такою самою могучою загрозою для Британської Імперії, як кожна інша загроза.

Користи, які Японія осягнула вже в Тейленді й Індо-Китаю, є поважною загрозою. Вони вможливлюють японській фльоті заатакувати Сінґапор, що дотепер не було можливе. Віддаль, що відділює найближчу з тих нових баз від британського найбільшого бастіону на Маляйськім півострові виносить тепер лиш 800 миль. Один або два роки тому ця віддаль виносила 3,000 миль.

Цього Британія не може собі легковажити, бо це є загрози, які тепер існують в сусідстві півострова Маляї, Бурми і голяндської Східної Індії. Запаси сировців, які британці спроваджують з тих просторів є занадто важні, щоб британці могли дозволити собі їх втратити.

ПОМЕР БОГДАН ЛЕПКИЙ

Редакція „Нашого Стягу" в Шікаго одержала каблеграму від Олександра Скорописа-Йолтуховського, який повідомляє, що в суботу, 26. липня, помер у Кракові відомий український письменник і професор університету, Богдан Лепкий, проживши 68 літ.

ня над світом та жадають прилучення чужих територій, на підставі т. зв. „реальної політики". Покликуючись на статистику руху населення, доказують, що належаться їм „гінтерлянди", кольонії і життєві простори (лебенравми). Не лише Бетман-Гольвеґ казав, що потреба не признає закону, але те саме голосять тепер і німецькі професори... Війну попросту славословлять у Німеччині, звідки йде культ мілітаризму. Німці твердять, що сама природа вивіновала їх талантом правління, якого не мають словяне і саме тому повсталі колись словянські держави зістали підбиті, а ними править німецький нарід. Одначе це не дотикає тільки словян. Французи та інші народи були також, згідно з цею теорією, уформовані через німців, а навіть сам Христос був німецького походження. Коротко сказавши, цілий світ є і повинен бути німецький.

„Пангерманізм проклямує німецький аристократизм: суспільний, політичний, расовий, культурний, лінґвістичний (мовний) і допроваджує це до остаточних висновків. З цілого безоглядністю: — панування і царствування над всіми народами і краями світу.

„Сточуючись на рівень брутальної сили, пангерманізм покликувався на ріжні наукові теорії. Дарвінізм використовувано як арґументи для оправи великого і могучого німецького народу. „Надчоловік" і „нарід панів" (герренфольк) Ніцшого принято повкапно для всенімецьких цілей. Історичний матеріялізм Маркса також скріпив пангерманську теорію домаганням великих гоподарських просторів, а також своїм матеріялістичним і господарським поняттям політики. У часі цеї війни (1914-18) німецькі соціялісти приняли за свої пангерманські ідеали. Масарик кінчить свої завваги ось так: „Доперва тепер в Англії і Франції починають здавати собі справу, як великою дурницею було трактування пангерманського руху як „утопії".

Світові засоби цукру виноситимуть в 1941 році 43,300,-000 тонів. Буде це найбільший рекорд, досі осягнений.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Масарик Про Німців

Тома Ґ. Масарик написав в 1917. р. в „Ню Юроп", амеканськім тижневику, студію про пангерманізм і східне питання. Гітлер був тоді капралем на західнім фронті і нікому в Німеччині й світі навіть на ум не приходило, що може повстати колись рух в роді народнього-соціялізму.

Наводимо деякі уступи з його статті, що звучать неначе якe пророцтво:

„Перші всенімці домагалися злуки німецького народу; їхні наслідники посуваються дальше, домагаючись пануван-



НАЦИСТИЧНІ ЛІКАРІ ПОМАГАЮТЬ СЕЛЯНАМ.—Група нацистичних лікарів на занятих околицях дає медичну поміч місцевим селянам.

ЯК І КОЛИ НАРОДИ НАВЧИЛИСЬ РОЗМОВЛЯТИ КОЖНИЙ СВОЄЮ МОВОЮ?

(13)

Жадних інших семитських мов, тоді ще не було, а була тільки одна спільна семитська мова. Що то було за племено, з котрого повстали всілякі семитські племена — годі сказати. Де воно сиділо, — теж не відомо. Але воно собі жило, розмножилось і залюднило багато країн; приміром, Арабію, Палестину, Мезопотамію. Розійшовшись по всіляких землях, це племя потроху відмінилось. В кожній країні інакше, тому що й життєві обставини в кожній країні були інакші. Потроху відмінилась в нових місцевостях і мова. Завдяки цьому з їхньої первісної мови сталось декілька нових мов того ж спільного семитського кореня. З бігом довгого часу, в одній країні та первістна мова відмінилась так, в другій інакше, а в третій ще поінакшому. І стало з одної семитської мови кілька семитських мов спільного кореня, арабська, арамейська, гебрейська, фінікійська, тощо. Отже усі ті семитські мови зявились на світ так само, як і поодинокі арійські мови.

Але звідки і як зявилась така ріжниця між арійськими а семитськими мовами? Це теж сталось в протязі часу і то великого. Колись на світі не було ані арійських, ані семитських племен та мов, а були тільки багата племена та мови, — їхні родавці, з котрих вони почались повільно. В усіх арійських мов був свій рододавець, а в семитських — свій. Як же зявились мови рододавці? Так само, як завжди зявлялись і зявляються на світі людські мови: у мов арійської та семитської теж мав колись бути один спільний рододавець, себто це прастарша мова, з котрої повстали ці дві мови. Жило колись племя, котре було рододавцем, як семитських, так і арійських племен. Звичайно, воно існувало на світі ще геть перед появою окремих семитських та окремих арійських мов. А ці мови уже дуже ріжняться одна від одної.

Щоб могла статись між ними така ріжниця, треба було вплисти великому часови. Геть більше часу, ніж це було потрібне меншим відмінам; приміром, про те, щоб з стародавньої мови повстали мови: латинська, славянська, тай інші того кореня. Цей час треба числити багатьма десятками тисяч років. І це що найменшого.

Але й на тім справа ще не кінчиться: бож крім мов семітських та арійських на світі було багато інших цілковито на них не подібних мов; приміром, старо-вавилонська, старо-китайська, потім мови чорношкірих ніґрів, рудявих індіян, що тай інших племен, що залюднюють спокон-віку всілякі закутини світа. А звідкиж взялись ці племена і їхні мови? Алеж усі люди з одної людської раси. Отже люди з людей, мова з мови, нова з старо-давньої, а та з прастарої, а та ще з старіщої, з найпрастарішої. І так далі аж до тої звірячої мови, котру вживали колись люди - напів - звірі.

Але усі люди походять з одної людської раси. Колись вони усі мали спільну мову, подібну до звірячої, — колись вони усі розмовляли, допомагаючи собі криками та міґами, та інакше не могли і бути, бо їм бракло розуму. А розуму бракло тому, що його не могло бути через той устрій мізку, який посідала прадавна людина. А який той мізок був, це тепер досконало довідались з скамянілих людських кісток. Такі кістки були знайдені подекуди на світі в дуже давних печерах та у покладах, що поосідали з води. Особливо вражає те, що в прадавніх людей в голові містилось менше мізку, ніж тепер міститься у найдикіших дикунів. Скільки ж треба було часу, щоб могла відмінитись будова людської голови та щоб вона стала більшою та поемнішою? Про це треба було принаймні сотки тисяч літ*). От стільки треба було часу, щоб з одної звірячої мови повстали усі теперішні мови. Але вони повстали. І коли вони існують, — так

(Дальше буде)

*) Про це читай „Еволюція в Образках" — Д. Г. Цим і доводиться давнина людського роду. Людська мова — теж давна давнина.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФАРЕЛ, ПА.

Українець вчить хорватський хор „Арія".

Невеличке місто Фарел, Па., є майже словянським містечком. Найбільше живе тут хорватів, сербів, словаків; словінців, „угро-русинів", поляків і чехів. Найменше зо словян є тут українців, та й ті, які є, ґрають ролю „інтернаціональну". Свідоміші українці належать до укр. громади в Шерон, Па. Тому три роки хорвати зорганізували хор „Арія", який кілька разів виступав на українських сценах в Йонґставні і Шерон. Хор має 90 членів, а на учителя і диригента цього хору запросили хорвати нашого диригента, о. С. Му-[illegible] під новим диригентом хор цей виступив в неділю, 20. липня на „Американсько-Словянськім Дні" в міськім парку. Хор відспівав такі пісні: Словенец-Серб-Грват (або: „Із брацког загряя" Вільгара), Венац Грвацкі песмаоп. 5. Я сам Грват і українську пісню „Уляна" Кошиця. Хор був найбільший зі всіх груп, що виступали, а були хори: польські, угроруські й чеські. Женщини хорватського хору були всі в білих одягах, а мужчини в чорних.

Українська маленька фарельська кольонія не в силі поставити свій хор або танцюристів. Однак було багато українців на цім дні з Шерон, Ню Кесл й Йонґставну. І хоч не було української репрезентації, то мило було українцям почути, що, коли, покликано на естраду хорватський хор, то проголошено, що цей хор буде співати під диригентурою українського священика.

Було й багато бесідників, що взивали словян до єдности й злуки. Головним бесідником був д-р Мих. Мудри-Сібіч з Шікаго, репрезентант б. чехословацького президента Бенеша, який кликав до єдности всіх словян і до попертя Америки та Росії, а до боротьби з нацистами. Одначе забув згадати за українців, що були й є в неволі не тільки чужих але й своїх „братів-словян". Казав, що можливо аж по цій війні навчаться словяни бути братами і перестануть одні одних різати.

Присутний.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Сухий лід має температуру 110 ступнів понижче зера.

Є сім ріжних кольорів людських очей, а іменно карі, чорні, сиві, модрі, сині, зелені, а в альбіносів рожеві.

З МУЗИКИ

З УСПІХІВ Р. ПРИДАТКЕВИЧА

Композитор Роман Придаткевич одержав листа від п. Леопольда Стоковського, відомого й славного оркестрового диригента, в якому повідомляється п. Придаткевича, що цеї осени, в половині вересня почне п. Стоковський виучувати з оркестрою N. Y. A. в Ню Йорку українську оркестрову Сюіту Романа Придаткевича.

До цеї радісної новини треба додати, що це є уже другий успіх твору відомого нашого композитора. Цей самий твір був виконаний перший раз (на двох концертах) великим американським диригентом д-ром Гавардом Генсоном.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

Дня 31. липня 1941. року помер у Честер, Па., на сердеву хоробу член У. Н. Союзу **ТЕОДОР ПАСТЕРНАК.**

Був членом Тов. Запорозька Січ, від. 388. в Честер, Па.

Був щирим працівником української нації та невмолима смерть забрала Його.

Полишив у смутку жену, одну дочку Марію і два сини Івана і Романа, які є членами У. Н. Союзу. Оставив також у смутку сестру і шваґра в Філядельфії.

Покійний походив зо села Лішні, повіт Дрогобич, Галичина. До Америки приїхав 1913. року. Вступив до Товариства і У. Н. Союзу в 1923. році. При смерті мав 51. років.

Похорон відбудеться дня 4. серпня, в годині 9. рано, з дому жалоби, 2814 West 2nd St., до правосл. церкви при Третій і Вард ул., де буде жалібна Сл. Божа при участи членів Товариства.

Взиваеться усіх членів і членкиь прибути до У. Н. Дому в годині 8:30 рано в понеділок, звідки підемо на молитву до Його мешкання.

Хай земля Вашинґтона буде Йому вітчиною спочинку!

Й. Бриніґлевич, секр.



ПІКЛУНКИ ПІДЧАС ВІЙНИ.—Совєтська піклунка дає медичну поміч німецьким вязням.

ВІДКРИТО ПРОТИ-ДЕРЖАВНУ ЗМОВУ В АРГЕНТИНІ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Аргентинська поліція повідомила, що в наслідок її розшуків вдалося відкрити проти-державну змову в провінції Ентре Ріос. Арештовано 9 молодих людей, які мають бути членами націоналістичної групи молоді та яких посуджують в тайних звязках з націстами

МОСКВА ОБЛИВАЄ ПОЛЯКІВ ЗИМНОЮ ВОДОЮ

МОСКВА. — Півофіційний орган червоної армії, „На сторожі", говорить, що створення польської армії на території Советів може зазнати проволоки, а тому, що польські вояки є порозкидані по ріжних концентраційних таборах. Водночас советське радіо висловило своє здивування, що серед поляків знаходяться такі політики, що незадоволені з недавного польсько - советського порозуміння. Радіо також висловлює своє незадоволення, що з нагоди підписання цього порозуміння з польського боку був приявний лише премієр Сікорскі, а не було міністра Залеского ні президента Рачкевіча. Зате з советського боку був амбасадор Майскі, радник амбасади Новіков і багато інших советських експертів.

КРАКІВСЬКЕ РАДІО ПРО СОВЄТСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ПАКТ

КРАКІВ. — Контрольоване німцями польське радіо в Кракові подало, що Англія примусила польський уряд піти на компроміс з москалями, які не визнали польських границь. Заповідач додав, що пакт цей не має жадного значіння, бо всі землі бувшої польської держави знаходяться під німецькою окупацією.

Пуерто Ріко є островом противенств. Там є низини і рівнини, гори і долини, малі простори, де майже щоденно падає дощ та інші, де є майже пустинна посуха.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ, ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН, ч. 370. Розбуджений ворог.



Прогнаний малпами Том розпочав знов свою вандрівку по нетрях. Він був сам. Навіть його львинята десь пощезали.

Та просто на його шляху знаходився його тяжкий ворог: один батавський воїн, що стомлений ляг на землю спочати і там заснув.

Побачивши його Том вже хотів втікати. Але його увагу прикував лук зо стрілами. Цих речей йому тепер було потрібно.

Він подумав хвилину, а далі почав підкрадатись до лука. Та по дорозі наступив на суху галузку, вона захрустіла; від того збудився батавець.